

Inleiding

Regionaal Energieloket (REL) werkt samen met meer dan 100 gemeenten en heeft ruim tien jaar praktijkervaring in de ondersteuning van woningeigenaren bij de energietransitie. Wij voeren inmiddels meer dan 70 gemeentelijke isolatie-aanpakken uit en hebben bewezen expertise in het uitvoerbaar maken van complexe verduurzamingsopgaven. Vanuit die ervaring willen wij in deze consultatie graag een aandachtspunt meegeven dat in deze tranche begrijpelijkerwijs nog buiten beschouwing blijft: de implementatie van de one-stop-shop (OSS), ook wel aangeduid als Energiehuis of uitbreiding van het Energieloket.

Koppeling eisen aan gebouwen en OSS

Wij begrijpen dat deze eerste tranche zich richt op de technische en juridische implementatie van de EPBD IV en dat beleidsvorming rondom de OSS later volgt. Tegelijkertijd willen we nu alvast benadrukken dat strengere eisen pas écht effect hebben als bewoners en gebouweigenaren goed worden geholpen en ondersteund. Dáár zit de directe koppeling tussen beleid en uitvoering. In onze dagelijkse praktijk zien we hoe cruciaal deze begeleiding is om doelen te halen en draagvlak te behouden.

Waarom bewonersbegeleiding onmisbaar is

De nieuwe verplichtingen uit de EPBD IV brengen forse inspanningen met zich mee voor woningeigenaren en gebouweigenaren. Zonder toegankelijke begeleiding bestaat het risico dat woningeigenaren en gebouweigenaren vastlopen met als gevolg niet kunnen voldoen aan eisen, comfortproblemen en/of nadelige koopkrachteffecten door de hoge energierekening. Een OSS biedt hierin een cruciale schakel door:

- **Laagdrempeligheid:** een herkenbaar aanspreekpunt, zowel fysiek als digitaal.
- **Ontzorging:** begeleiding van bewoners en eigenaren van oriëntatie tot uitvoering.
- **Vertrouwen:** onafhankelijke en betrouwbare informatie, ingebed in de lokale context.
- **Schaalbaarheid:** landelijke beleid met lokale uitvoering, zodat gemeenten effectief kunnen opschalen.

Onze aanbevelingen

1. **Zie de OSS als integraal onderdeel van de EPBD IV implementatie.** Het valt ons op dat in de huidige stukken geen directe koppeling wordt gemaakt met de OSS. Ook al volgt formeel beleid voor de OSS later en begrijpen we dat de wijze van implementatie van OSS afhankelijk is van de verkiezingen en het beschikbare budget, adviseren we toch om de koppeling te leggen en te benoemen dat bewonersbegeleiding randvoorwaardelijk is voor het slagen van de EPBD. Richting de toekomst zouden beleidswijzigingen zoals hogere (technische) eisen of aangepaste subsidies altijd in de context van begeleiding en ontzorging moeten worden geplaatst.

2. **Zorg voor duidelijke en haalbare kaders vanuit de Rijksoverheid.** Gemeenten hebben behoefte aan realistische richtlijnen die werkbaar en betaalbaar zijn. Complexe kaders werken contraproductief. Ook al is er beleidsvrijheid voor gemeenten, en dat is wat ons betreft ook prima, toch is het belangrijk dat er duiding komt vanuit het Rijk. Vooruitlopend op de OSS-implementatie: Welke richting moeten gemeenten op bewegen als het gaat om digitale en fysieke ondersteuning? Komen er bepaalde eisen of is er volledige beleidsvrijheid? Komt er budget en hoe wordt daarover verantwoording afgelegd?
3. **Kies voor een hybride OSS model.** Sluit aan bij wat er al is, zoals bestaande energieloketten en initiatieven, en versterk dit met een slimme combinatie van fysieke én digitale ondersteuning. Een goed voorbeeld hiervan is het Energieloket Rotterdam (www.energieloket010.nl), waar we naast een digitaal loket ook periodieke spreekuren en fysieke informatiepunten organiseren, bijvoorbeeld op markten. Juist deze gecombineerde aanpak maakt dat we zoveel mogelijk bewoners bereiken.
4. **Investeer in slimme monitoring en datastandaarden.** Monitoring is cruciaal, maar wij waarschuwen voor de ontwikkeling van een nieuw centraal IT-systeem. Beter is dat de overheid bepaalt *wat* er gemonitord moet worden en hiervoor datastandaarden ontwikkelt. Dit stimuleert marktinnovatie en levert de overheid toch het benodigde overzicht op, zonder de risico's van een groot centraal IT-project. Wij denken graag mee hoe dit slim kan worden ingericht en delen daarbij ook graag onze kennis over datastandaarden en monitoring.
5. **Werk samen met energieloketten en ontzorgers.** Geef de implementatie van de OSS vorm samen met bestaande marktpartijen zoals energieloketten en ontzorgers. Niet alleen het beleid maar juist ook de praktische vertaling (bijv. via het NPLW) naar de gemeentelijke praktijk via handige templates, tools en/of handreikingen. Zo voorkomen we dubbel werk. Denk daarnaast ook aan gezamenlijke campagnes, kennisdeling en informatievoorziening die goed op elkaar aansluiten, zodat inwoners overal dezelfde boodschap krijgen.

Conclusie en oproep

“Zonder bewonersbegeleiding via OSS gaan de hogere eisen van EPBD IV niet werken.”

Het is logisch dat OSS nu nog niet centraal staat in deze tranche van wijzigingen in regelgeving. Toch willen wij meegeven dat de koppeling tussen hogere eisen en bewonersbegeleiding onmisbaar is voor de uitvoerbaarheid. Als OSS onvoldoende wordt meegenomen, dreigen vertraging, weerstand en hogere maatschappelijke kosten. Wij roepen u daarom op om dit in de verdere beleidsontwikkeling expliciet mee te nemen, en monitoring en standaardisatie hoog op de agenda te zetten.

Regionaal Energieloket staat klaar om hierover in gesprek te gaan en onze praktijkervaringen te delen. Alleen door regelgeving en uitvoering hand in hand te laten gaan, kunnen we de doelstellingen van de EPBD IV daadwerkelijk realiseren.

Contact: rik.vanberkel@regionaalenergieloket.nl